

Notat

Orientering om evaluering af anvendelse af bodsbestemmelser ved gravearbejde

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om forvaltningens evaluering af anvendelsen af bodsbestemmelser ved gravearbejde. Fra 1. januar 2025 har forvaltningen anvendt bodsbestemmelser ved gravearbejde, hvor den motoriserede færdsel bliver påvirket på det prioriterede vejnet og strøggader (handelsgader). De foreløbige resultater viser, at bodsbestemmelserne virker efter hensigten. Forvaltningen har registreret markant færre forsinkelser og et fald i genedage for gravearbejder med fastsat vilkår om bod sammenlignet med øvrige gravearbejder. Ligeledes er der sket et væsentligt fald i antallet af forsinkelser på gravearbejder uden for de bodsbelagte strækninger.

Sagsfremstilling

Siden har den 1. januar 2025 har Teknik- og Miljøforvaltningen anvendt bodsbestemmelser ved gravearbejde på det prioriterede vejnet og strøggader (handelsgader) (BR 22. august 2024), jf. kort i bilag 1. Efter afklaring med Transportministeriet om hjemmelsgrundlaget, fastsættes der kun vilkår om bod på gravearbejde, der påvirker den motoriserede færdsel (BR 22. maj 2025).

Formålet med at indføre bodsbestemmelserne var at få nedbragt antallet af forsinkelser og genedage. I 2024 og 2023 blev over halvdelen af alle gravninger forsinket, hvilket var til gene for fremkommeligheden og udfordrede anlægskoordineringen af vejarbejder i byen.

Hvis forsinkelsen skyldes force majeure og uforudsete arkæologiske undersøgelser, kan der fritages for opkrævning af bod. Forvaltningen vurderer, at dette har bidraget til en nemmere og mere simpel håndhævelse af bestemmelserne, i modsætning til vilkårene i den tidligere samarbejdsaftale på området mellem kommunen og ledningsejerne.

Teknik- og Miljøudvalget er orienteret om forvaltningens administrationsgrundlag for ordningen via TMU-portalen den 1. oktober 2025.

Forud for indførelsen af bodsbestemmelserne har forvaltningen foretaget flere tiltag for at informere graveaktører. Forvaltningen har efterfølgende modtaget få henvendelser fra graveaktører om spørgsmål

15-09-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 7673

Dokumentnummer i F2
192542

Sagsnummer i eDoc
2025-0106406

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

om bodsbestemmelser, og det er forvaltningens opfattelse, at graveaktørerne generelt har taget godt imod ordningen.

Resultater fra anvendelsen af bodsbestemmelser

Baseret på de første otte måneder i 2025 viser anvendelsen af bodsbestemmelserne følgende tre hovedresultater (bilag 2):

1) Forsinkelser af gravearbejder med bod er faldet markant

Forvaltningen har i perioden udstedt 486 gravetilladelser med fastsat vilkår om bod. Heraf er der forsinkelser på ca. 9 % af gravetilladelserne. Til sammenligning blev mere end 50 % af gravetilladelserne i 2024 og 2023 forsinkede.

Faldet i antal forsinkelser på gravninger med vilkår om bod indikerer, at bodsbestemmelserne giver incitament til at få gravearbejdet afsluttet til tiden.

2) Forsinkelser af gravearbejder uden bod er også faldet væsentligt

I 2025 er antallet af forsinkelser på gravearbejder uden bod også faldet væsentligt fra det tidligere niveau på mere end 50 %. I perioden er der forsinkelser på ca. 31 % af gravetilladelserne på de bodsbelagte strækninger, der ikke påvirker den motoriserede færdsel og dermed ikke indeholder vilkår om bod (typisk gravning på fortov og cykelsti). Og på ikke-bodsbelagte strækninger er der forsinkelser på ca. 29 % af gravningerne.

Det kan indikere, at indførelsen af bodsbestemmelser på gravearbejder på det prioriterede vejnet og strøggader eventuelt også har en afsmitende positiv effekt på gravearbejder uden bod.

3) Antallet af genedage er faldet

De foreløbige resultater for 2025 viser, at det gennemsnitlige antal genedage for alle gravearbejder er faldet sammenlignet med 2024. Antallet af genedage på gravearbejder med fastsat vilkår om bod er i gennemsnit faldet til ca. 19,5 dage mod 24 dage i 2024, hvilket er et fald på ca. 19 %.

Antal genedage refererer til det antal dage, som et gravearbejde varer og dermed er til gene for trafikken. Forvaltningen havde en hypotese om, at vilkår om bod ved forsinkelse kunne medføre, at graveaktørerne ville ansøge om ekstra lange graveperioder. Forvaltningen har derfor været opmærksomme på ansøgte graveperioder og har forud for indførelsen af bodsbestemmelserne udviklet et analyseværktøj til at understøtte vurderingen af, hvorvidt den ansøgte graveperiode er realistisk. Faldet i antallet af genedage indikerer dog, at der ikke i gennemsnit gives længere gravetilladelser end tidligere, og at graveaktørerne derfor reelt graver i kortere tid.

Det ses derudover, at varigheden af forsinkelser er faldet væsentligt. I gennemsnit anvender en graveaktør i 2025 14,8 dage på at få afsluttet et

forsinket gravearbejde med vilkår om bod mod 25 dage i 2024, hvilket er et fald på ca. 41 %.

Forvaltningen kan samlet konstatere, at både antallet af forsinkelser og genedage er nedbragt, idet bod skaber et incitament til at få gravearbejdet afsluttet til tiden eller hurtigst muligt efter overskredet frist.

Økonomi og fakturering

Der har foreløbig været 41 bodssager, og forvaltningen har faktureret knap 1,5 mio. kr. for de bodssager, som er afsluttet.

Indtægterne fra boden tilgår driftsregnskabet, og en del anvendes til at dække administrative omkostninger ved ordningen. Hvis indtægterne overstiger det forventede indtægtsbudget, kan de finansiere udgifter til andre aktiviteter, og hvis indtægterne er lavere, vil de tilsvarende skulle dækkes af mindre forbrug på andre områder.

Bodens størrelse er reguleret i lovgivningen og fastsættes som udgangspunkt på grundlag af årsdøgntrafikken (ÅDT for motortrafik) x 1 kr. Bodens størrelse kan i konkrete tilfælde fastsættes højere, fx hvis en strækning vurderes særligt kritisk for fremkommeligheden. Bodens størrelse skal stå i et sagligt og rimeligt forhold til den gene, som gravearbejdets forsinkelse påfører trafikken eller andet planlagt vejarbejde. Forvaltningen har indtil videre ikke fundet anledning til at fastsætte en højere bod end ÅDT for motortrafik x 1. kr.

Politisk handlerum

Et eller flere udvalgsmedlemmer kan hæve sagen til en beslutningssag, så den behandles på et kommende møde i Teknik- og Miljøudvalget. Det kan eksempelvis gøres med henblik på at udvide anvendelsen af bodsbestemmelser til at omfatte flere veje end det prioriterede vejnet og strøggader (handelsgader). Forvaltningen vil i så fald analysere vejklasser samt data for disse og vende tilbage med en ny indstilling. I denne sag vil de afledte økonomiske konsekvenser også blive belyst.

Videre proces

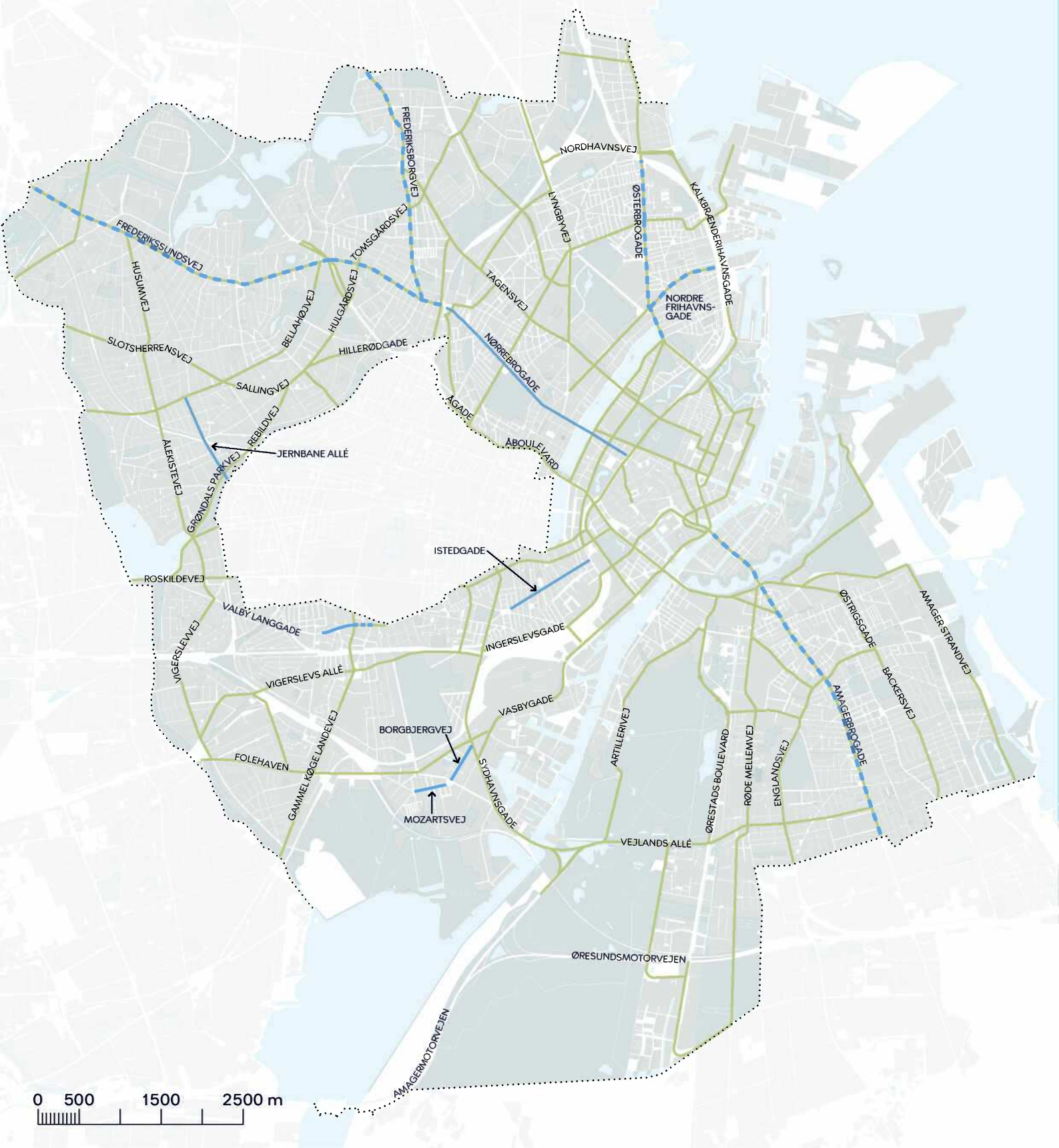
Når Teknik- og Miljøudvalget er orienteret, vil forvaltningen på baggrund af de foreløbige resultater fortsætte anvendelsen af bodsbestemmelser.

Peter Højer
Vicedirektør

Bilag:

Bilag 1 Oversigtskort prioriterede vejnet og strøggader

Bilag 2 Statistik for foreløbige resultater af anvendelse af bodsbestemmelser

..... Kommunegrænse

— Prioriterede vejnet, uden ikke kommunale veje

- - - - - Strøggade, der er en del af det prioriterede vejnet
Strøggaderne er handelsmæssige samlingspunkter med en stor koncentration af butikker samt café- og restaurationsmiljøer

— Strøggade, der ikke er en del af det prioriterede vejnet

OVERSKRIFT

Hele byen
Oversigtskort

Bilag 2. Statistik for foreløbige resultater af anvendelse af bodsbestemmelser

Procentfordelinger og genedage

Tabel 1 viser en fordeling af gravetilladelser for perioden 1. januar til og med 31. august 2025 på bodsbelagte veje og ikke bodsbelagte veje. På bodsbelagte veje, som er det prioriterede vejnet og strøggader, bliver der alene fastsat vilkår om bod på en gravetilladelse, hvis gravearbejdet påvirker den motoriserede færdsel. På bodsbelagte veje er der derfor også udstedt gravetilladelser uden vilkår om bod, når gravearbejdet ikke påvirker den motoriserede færdsel.

En 1. gangsgravetilladelse er en gravetilladelse, som første gang bliver udstedt til en graveaktør, der søger om en tilladelse til at udføre et gravearbejde. Antallet af 1. gangsgravetilladelser udtrykker derfor antallet af gravearbejder. Når tidsfristen for en 1. gangsgravetilladelse med vilkår om bod bliver overskredet, skal graveaktøren søge om en registrering af en forsinkelse. For 1. gangsgravetilladelser, som ikke er udstedt med vilkår om bod, skal graveaktøren søge om en forlængelse, når tidsfristen bliver overskredet.

Af tabel 1 fremgår også en beregnet procentfordeling for forlængelser/registrering af forsinkelser og genedage. Genedage udgør antallet af dage, som der er søgt om gravearbejde i, jf. gravetilladelses varighed. Længere varighed for en gravetilladelse giver flere genedage og dermed en større belastning for fremkommeligheden i byen.

Tabel 1. Gravetilladelser for perioden 1. januar 2025 - 31. august 2025

Gravetilladelser	Bodsbelagte veje (fastsat vilkår om bod)	Bodsbelagte veje (uden fastsat vilkår om bod)	Ikke bodsbelagte veje	I alt
1. gangsgravetilladelser	486	1.379	4.905	6.770
Forlængelser/registrering af forsinkelser	43	428	1.446	1.917
Andel af 1. gangsgravetilladelser, der forlænges/for-sinkes	8,8 %	31,0 %	29,5 %	28,3 %
Genedage i gennemsnit pr. 1. gangsgravetilladelse	19,5	23,5	21,4	21,7
Genedage i gennemsnit pr. forlængelse/regist-re-ring af forsinkelse	14,8	24,5	21,8	22,2

04-09-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 7673

Sagsnummer i eDoc
2025-0106406

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Tabel 1 viser, at for perioden fra 1. januar til og med 31. august 2025 har forvaltningen udstedt 486 gravetilladelser med vilkår om bod. Heraf er 41 gravninger blevet forsinket, dvs. bodssager, men antallet af registreringer af forsinkelser er 43, idet der kan være mere end én registrering af en forsinkelse til en bodssag, hvis det forsinkede gravearbejde bliver yderligere forsinket i forhold til første registrering af forsinkelse. Dvs. at 8,8 % af 1. gangsgravetilladelserne med fastsat vilkår om bod er forsinkede.

Tabel 2 og tabel 3 viser antallet af gravetilladelser, forlængelser og genedage historisk for 2023 og 2024 fordelt på bodsbelagte (prioriterede vejnet samt strøggader) og ikke bodsbelagte veje (alle øvrige veje), men hvor bod endnu ikke var indført.

Tabel 2. Gravetilladelser for 2024 (Bod ikke indført)

Gravetilladelser	Bodsbelagte veje	Ikke bodsbelagte veje	I alt
1. gangsgravetilladelser	2.422	7.068	9.490
Forlængelser	1.343	3.830	5.173
Andel af 1. gangsgravetilladelser der forlænges	55,5 %	54,2 %	54,5 %
Genedage i gennemsnit pr. 1. gangsgravetilladelse	24,0	24,6	24,5
Genedage i gennemsnit pr. forlængelse	25,0	24,7	24,8

Tabel 3. Gravetilladelser for 2023 (Bod ikke indført)

Gravetilladelser	Bodsbelagte veje	Ikke bodsbelagte veje	I alt
1. gangsgravetilladelser	2.753	7.346	10.099
Forlængelser	1.245	3.956	5.201
Andel af 1. gangsgravetilladelser der forlænges	45,2 %	53,9 %	51,5 %
Genedage i gennemsnit pr. 1. gangsgravetilladelse	22,2	24,2	23,7
Genedage i gennemsnit pr. forlængelse	22,1	23,2	22,9